

Inovacije in digitalno podprte rešitve na področju mobilizacije lesa

Inovacije in digitalno podprte rešitve na področju mobilizacije lesa

Junija in septembra 2020 smo v okviru projekta **ROSEWOOD4.0** preko video povezave izvedli delavnici na temo digitalnih orodij in rešitev, ki omogočajo prenos znanja za spodbujanje in podporo trajnostne mobilizacije lesa v Evropi. Namen projekta **ROSEWOOD4.0** je izpostaviti in promovirati obstoječa orodja za digitalno izobraževanje in usposabljanje različnih deležnikov v gozdno-lesni verigi ter razviti nove možnosti, ki bodo to omogočale. Poleg tega je namen projekta povezovanje vseh zainteresiranih deležnikov v odprtem inovacijskem okolju. V projekt je vključenih 21 partnerjev iz 19 evropskih držav, ki so med seboj povezani v petih regionalnih vozliščih. Jugovzhodno vozlišče predstavljamo partnerji iz treh držav: CEKOM d.o.o. iz Hrvaške, ki je tudi vodja jugovzhodnega vozlišča, CluBE iz Grčije ter slovenski partner Gozdarski inštitut Slovenije. Obe delavnici smo izvedli v okviru jugovzhodnega vozlišča s podporo in sodelovanjem zunanjih ekspertov.

Stanje na področju digitalizacije, inovacij in e-učenja v gozdno-lesnem sektorju v Sloveniji smo proučili s pomočjo pregleda obstoječe literature in pogovora s strokovnjaki. Pripravili smo SWOT analizo, ki izpostavlja prednosti, slabosti, priložnosti in grožnje, in je služila za prepoznavanje področij, ki bi bila najbolj primerna za uvajanje, razvoj ali nadgradnjo digitalnih rešitev. Kot ena izmed prednosti je bilo izpostavljeno delovanje Zavoda za gozdove Slovenije, ki na svojih spletnih straneh ponuja številne koristne povezave za uporabnike, med drugim do pregledovalnika gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov ter evidence gozdih cest. Glavna slabost je vezana na majhno in razdrobljeno gozdno posest, katere lastniki so pogosto nezainteresirani za delo v gozdu. Priložnosti, ki so bile prepoznane kot področja z visokim potencialom za razvoj na podlagi digitalnih orodij, so skupno delovanje manjših lastnikov pri gospodarjenju z gozdom in skupen nastop na trgu z lesom, modernizacija

in optimizacija tehnologije ter poslovnih procesov, kot tudi izboljšanje možnosti izobraževanja lastnikov gozdov. Nekonkurenčnost žagarskih obratov v primerjavi z žagami v sosednjih državah, usmerjenost v prodajo izdelkov z nizko dodano vrednostjo, naraščanje števila neaktivnih lastnikov ter ekstremni vremenski dogodki pa so bili prepoznani kot glavne grožnje. V odgovor na opisane slabosti in grožnje smo poiskali tri potencialne možne rešitve iz nabora dobrih praks partnerskih držav. Prva predstavlja orodje s področja digitalnega upravljanja z gozdovi, prilagojenega za privatne lastnike gozdov (HolzmobRegio; <https://www.waldverband-stmk.at/holzmobregio/>). Izbrana je bila tudi norveška gozdarska šola (School of Forestry; https://www.skogkurs.no/kunnskapsskogen/artikkel.cfm?Id_art=20341), ki za gozdarje in lastnike gozdov ponuja možnost e-učenja različnih stopenj zahtevnosti. Kot tretja dobra praksa iz tujine pa je bila izbrana FelixFrost (<https://www.felixsystems.at/>), ki deluje na področju optimizacije logistike gozdno-lesne verige. Poiskali in izpostavili pa smo tudi nekaj slovenskih primerov dobrih »digitalnih« praks s področja: a) inventure in monitoringa, b) gospodarjenja z gozdovi ter ekosistemskih storitev, c) poseka, logistike in transporta, d) trga in marketinga, e) gozdno-lesne industrije, krožnega gospodarstva in vrednostnih verig ter h) izobraževanja, raziskav in prenosa znanja.

Na področju e-izobraževanja po do sedaj zbranih podatkih v Sloveniji nimamo rednih spletnih programov in sklopov predavanj, ki bi posameznika pripeljali do formalno veljavne izobrazbe na področju gozdno-lesnega sektorja. Do nekaterih sprememb je v zelo kratkem času prišlo zaradi zaprtja vseh izobraževalnih institucij kot posledica razglasitve pandemije covid-19, ko se je izobraževanje v celoti preneslo na splet. Deloma se bo program najverjetneje tudi v prihodnjem študijskem letu izvajal na daljavo, vprašanje pa je, ali se bo ta pristop obdržal, ko se bo stanje stabiliziralo.

Gozdarstvo v času in prostoru

Sodelujoči v jugovzhodnem vozlišču se zavedamo, da se tradicija gospodarjenja z gozdovi, njihova površina in vrstna sestava ter ekološko-socio-ekonomski pomen gozdov znotraj obravnavane regije močno razlikujejo. To velja tudi za primarno in sekundarno lesno predelavo. Kljub temu pa obstaja kar nekaj skupnih točk oziroma izzivov, ki jih želimo v okviru projekta nasloviti. Kot ena od možnosti se ponuja pregled in posvojitve dobrih praks, ki so bile zbrane v ostalih štirih vozliščih projekta **ROSEWOOD4.0**.

Vsi zainteresirani strokovnjaki in praktiki ste vljudno vabljeni k posredovanju primerov dobrih praks, prav tako pa tudi k udeležbi **ROSEWOOD4.0** delavnic in posvetovanj, ki jih bomo v obdobju do konca trajanja projekta (tj. december 2021) še organizirali.

Speltna stran projekta **ROSEWOOD4.0**:
<https://rosewood-network.eu/>

dr. Polona HAFNER, dr. Jožica GRIČAR



This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 862681